

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de două ori pre septemana: Dumineca și Joi'a. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditiunea foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate către expeditiunea. Pretiulu prenumeratiunei pentru Săbiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 95. ANULU XX.

Săbiu, in 26 Novembre (8 Dec.) 1872.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. cons. 992.

Prea cinstitoru P. P. Protopopi și Administratori protopopesci!

Sinodulu nostru archidieceșanu inca la anulu 1870 luându in seriós'a consideratiune imbunătățirea stărei preotimei năstre eparchiali și regularea parochieloru, cari două lucruri stau in strensa și nedeslipita legatura unulu cu altulu, aduse, precum ve este cunscutu din Actele Sinodului acelu anu, in siedinti'a sea X din 28 Aprile 1870 nr. protocolulu 87, mai multe concluse privitoare la acestu obiectu, intre altele și acelu, că P. P. protopresbiteri și administratori protopresbiterali sa eulăga din parochiale singuratiche datele de lipsa din cari sa se pōta vedea, care este adeverat'a stare factica a dotatiunei preotimei năstre. Dupa ce insa datele acestea pre lānga tōte inviatiunile date de către consistoriulu archidieceșanu prin cerulariulu dto 7 Decembre 1870 Nr. cons. 1002 mai preste totu au esitu atātu de gresite, contr'a-dicatore și defectuōse, incātu nu s'a potutu luā de base sigure la pertractările ulterioare in acestu obiectu, sinodulu nostru archidieceșanu din anulu urmatoriu 1871 in siedinti'a V din 8 Aprilie 1871 Nr. protocolulu 33 a decisu intre altele că pentru constatarea venitulu preotiescu actuale și pentru imbunătățirea lui in venitoriu sa se esmita in fia-care protopresbiteratu câte o comisiune constatatore din protopresbiterulu respectiv și doi barbati distinsi mireni, care comisiune mergendu din comuna in comuna sa cerce a constatā mai intāiu cu esactitate venitulu celu adeverat'u preotiescu, și apoi pre bas'a acelu a cercā imbunătățirea lui dupa potintia.

Comisiunile acestea, termināndu-si lucrările gele, și acelea trecendu prin revisiunea respective-loru sinode protopresbiterale, apoi ascernāndu-se prin consistoriulu archidieceșanu sinodulu eparchialu din anulu curgatoriu 1872, acelu a probatu lucrările numite pentru urmatorele locuri:

1. Pentru tōte comunele bisericesci din protopopiatulu Brasiovului I, afara de parochi'a Stupinile Brasiovului, a cărei regulare și dotare inca nu s'a facutu in modu definitivu.

2. Pentru comunele bisericesci: Egersego, Nasn'a, Berghi'a, Medesfalau, și Cristuru, Petea de Campia, Icelandulu-Mare și Muresiu-Ōrb'a, din ppiatulu Muresiu-Osiorheului, remanendu, că cele-lalte parochii tractuali sa se regulede și organisiedie in venitoriu;

2. Pentru comunele bisericesci: Corabi'a, Poian'a Blenchei, Mogoja, Chiuesci, Osoiu, Gostil'a și Bab'a din ppiatulu Solnocului I, avendu in cele-lalte comune bisericesci din ppiatu a se regulā venitulu preotiescu succesive in venitoriu;

4. Pentru comunele bisericesci: Gur'a-Albacului, Albacu-Arada, Gārd'a de josu, Gārd'a de susu, Scarisiōr'a Lazesci, Nēgr'a, Sohodolu, Supr'a-petrei și Secatura din ppiatulu Zlatnei de susu, remanendu și aci că in cele-lalte parochii tractuali sa se imbunătăție și reguleze venitulu preotiescu succesiv in venitoriu.

Iera cātu pentru cele-lalte ppiate, operatele acelor'a parte n'au intratu de locu, parte au intratu prē tārdu, parte luāndu-le sinodulu la revisiune, le-au aflatu defectuōse, lipsindu in unele regularea tasselloru stolari, in alte clasificarea și modalitatea reduceri parochieloru, iera-si in altele proponerile positive, cum, de unde, și pre ce cale, s'aru potea imbunătăț veniturile preotiesci.

Totu in legatura cu acestu obiectu observā sinodulu archidieceșanu din operatele incurse cumca in prea pucine locuri s'a facutu incercare a se aplicā și in favōrea preotimei năstre folōsele legei dietali 53 din anulu 1868 carea in § 23 prescrie: „In comune și orasie, locuitu din partea individoru de confessiuni religionāri diferite, cari comune dau din

cas'sa domestica spre scopuri bisericesci sēu in favōrea ori-cārei scoli confessionali ajūtōrie, din ajūtorele acestea fia-care confessiune religionara, aflātore acolo e a se impartasi dopa proportiune drēpta.“ De acea sinodulu archidieceșanu și in privinti'a acelu a recomanda comiteteloru și sinodelor năstre parochiali, mai multa interesare și activitate.

Consistoriulu archidieceșanu, aducāndu tōte aceste concluse sinodali la cunoscinti'a Prea Cinstitoru și Cinstitoru Vōstre, și prin acelu la cunoscinti'a comiteteloru și sinodelor năstre parochiali și protopresbiterali retramite, de o parte operatele in privinti'a regulārei parochieloru și a imbunătățirii stărei preotiloru spre completare in intiesulu indigitatiuniloru de mai susu ale sinodulu archidieceșanu, iera de alta parte ve trage de nou atentiunea asupr'a articulu de lege 53 din 1868 insarcināndu-ve, că sa ve puneti tōta silinti'a alu pune in aplicare in tōte comunele, unde bisericile și scōlele respective, preotii și invetiatorii de alte confessiuni se impartiescu de vre-unu beneficiu in bani sēu naturale din averea comunale.

Iera operatele respective parochiali și protopopesci le ve-ti inaintā incōce negresitu, și fāra de a mai acceptā ursorie in caus'a acelu, celu multu pāna la finea lui Februaru 1873, spre a se potea la tempulu seu revedea din partea consistoriulu și a se inaintā la sinodulu archidieceșanu alu anulu 1873.

Din siedinti'a consistoriulu archidieceșanu cā senatu bisericescu, tienuta la Săbiu in 9 Novembre 1872.

Pentru Escelenti'a Sea Parintele Archiepiscopu și Metropolitu.

Nicolau Pope'a.

(L. S.) Archimandritu și Vicariu archiepescu.

Revista diuaristica despre cris'a ministeriale.

Despre cris'a ministeriale din Ungari'a impartasim dupa „Fr Bltt.“ din Vien'a urmatorele:

Iera implinita și realizata dorinti'a cea mai ferbita a conducatoriloru partidei lui Deak, că crisa sa se termine cātu se va potē mai curendu și sa se formeze unu regimu, carele, basatu pre deplin'a incredere a partidei sa se apuce de reforme și reorganisatiunea referintieloru Ungariei, lucrulu indoitu greu fatia cu dispusetiunea cea intaritata a opusetiunei. Ministeriulu celu nou un-gur es cu se pōte considerā cā constituitu. Eri la 10 ore (1 Decembre) inainte de mēdia-di a primitu Majestatea Sea in castelulu din Bud'a pre contele Lonyay, carele a substernutu demissionarea suscrisa de toti ministri. Contele Lonyay a petrecutu cātu unu patrariu de ora la Majestatea Sea.

In acelu-si tempu erau adunati la Deak mai multi deputati de frunte precum: Pulszky, Somssich, Csengery și alii. La 12 ore a primitu Majestatea Sea pre Deak. Acest'a a descrisu Imperatulu situatiunea, a desfasiuratu tōte evenemintele de unu anu incōce, stimulasiunea partidei deakiane și in fine 'si dede parerea sea despre cris'a cabinetulu, cu care oca-siune a descoperitu, ca Slavy aru fi barbatulu acelu, pre carele majoritatea casei l'aru vedē cu cea mai deplina incredere in fruntea regimulu. Termināndu-se convorbirea, se dice, ca Maj. Sea Imperatulu a multiamitu domnulu bețrānu pentru desfasiurarea sea cea ōbla, simpla și sincera, iera Deak — asiā spunu raporturile din Pest'a — erā prē bine dispusu cātu la 1 ora a parasitu castelulu.

La 1 3/4 ora i s'a și comunicatu contelui Lonyay cā demissionarea cabinetulu e primita și ce-va mai tārdu Slavy este chiamatu la castelu, primitu de Maj. Sea și insarcinatu cu formarea unui cabi-

netu. Slavy se rōga a i se dā tempu de o di spre a susterne o lista de ministri Maj. Sele și numai decātu s'a pusu in intielegeri cu colegii sei ministri. Resultatulu intielegerei a fostu, ca mai toti ministri remānu in posturi.

Procedere noua este, dupa scirile ce le are „N. Fr. Pr.“, cā de asta data se cerū și opiniunea conducatoriloru stengei asupr'a fia-cārui'a, cu deosebire se cerū opiniunea lui Tisza și G h i c z y. Se dechiarara gat'a de a primi portfoiuri sub Slavy: Trefort, Pauler, Wenkheim, Pejacevich și Toth. Cu cestu din urma inse steng'a nu e multiamita. In privinti'a acelu inca nimic'a decisu. Si Kerkapoly remāne in ministeriu. Col. Tisza dechiarāndu-se fōrte multiamitu cu Kerkapoly doresce numai sa proceda mai independentu in cestiunea bancei.

Slavy, care a fostu pāna aci ministru de comerciū, va avē de aci incolo numai presidiulu in ministeriu, dara nu și altu portfoiu. Ministeriulu de comerciū lu va primi contele Ios. Zichy, pāna acum guvernatoru in Fiume, carele dealtmintrea a și sositu in Pest'a, ministeriulu aperierei țierii lu va primi secretariulu de statu de pāna acum Hollan.

Slavy posedo — precum amu amintitu — cea mai perfecta incredere a partidei deakiane și este o persōna populara și stimata in țier'a intrēga de tōte partidele. Impregiurarea acelu este de mare pretiu togm'a acum dupa cele intemplate in tempulu din urma. Dela cabinetulu celu nou pōte omulu acceptā unu regimu vigurosū și liberalu, carele va continuā cu energia și iubire reformele incepute. Aceptārei acelu i s'a datu espressionu și pāna acum, pentruca — dupa cum se raportēdia din Pest'a — cabinetulu celu nou se numesce și ministeriulu cetatienescu. Sa sperāmu, cā acestu ministeriu va fi incoronatū cu mai mari succese dupa nīsuintiele sele și cā elu va evitā erorile și ratacirile, cari au nimicitu tōte nīsuintiele ministeriulu cetatienescu austriacu.

Mai adaugemu aici inca unele date despre ministrulu presiedinte ungurescu. Iosivu de Slavy e nascutu in Pojonu. Elu e fiulu unui oficieru din statulu majoru și a primitu educatiunea sea in Teresianulu din Vien'a. Inca in juneti'a sea frageda s'a distinsu prin o deosebita capacitate. Slavy este unu barbatu carele posedo o cultura temeinica și cātu barbatu de statu dispune de o linisce mare. Se afla acum in etate de 53 ani.

Premitiendu aceste dupa susu citat'a foia, facemu sa urmedie unele reflexiuni ale diuarieloru ung. despre schimbarea acelu ministeriale.

Organulu stāngei „Hon“ dīce in nr. seu de Dumineca: Intregu ministeriulu ungurescu a demissionatu. Si ore ce a fostu caus'a acelu demissionari? Aceea cā nu potea teri mai departe lucrulu. Ce lucrulu? Acel'a de a glorificā Ungari'a cātu unu statu ce unesco tōte conditionile de viētia, in fine pentru unu statu mare și puternicu. Glorificarea și mistificarea adeveralui a potulu avea inse numai atāt'a, pre cātu tempu a fostu sustienutu ministeriulu de parti'a sea.

Si ce urmēza acum'a? Unu ministeriu nou, a cărei sunetu primu in camer'a legislativa a Ungariei va fi a cere indemnitate pentru anulu viitoriu, și alu doilea prin carele va cere imprumutulu celu colosalu pentru anulu viitoriu. Si nu ne indoimu cā cu greu se voru aflā pentru acestea remasitie eredi. Altcum suntemu prē siguri, cā nici partid'a deakiana și nici cea conservativa n'au de a-si gratulā. Si in fine ce privesce partid'a deakiana e destulu de caracteristicu cā aceea e unu complexu din cele mai eterogene elemente și au tienutu laolalta cātu erā vorba de posturi, concessiuni, contracte lucrative cu statulu. Atunci se alipeau neconditionatu lānga

